

ЛАКМУС-Т ДЕМОК

"Еден од најважните моменти при кои граѓаните ја санкционираат работата на политичарите е одржувањето вистински слободни и фер избори. Вистинската демократска практика покажа дека имплементацијата на овој принцип подразбира почитување на индивидуалниот избор, односно глас", истакна заменик-директорот на Регионалното биро за Европа и Заедницата на независни држави на УНДП, г-ѓа Џихан Султаноглу.

"Претстојните избори во Македонија се од исклучително значење за да се поправи впечатокот од минатогодишните, кои беа обележани со нерегуларности и насилства. Тие ќе бидат можност за граѓаните, политичките лидери и за државата да демонстрираат не само капацитет, туку и способност да спроведат фер и демократски избори, како и политичка волја за нивна успешност", изјави евроамбасадорот Ерван Фуере на прес-конференцијата, која по повод меѓународниот ден на изборите ја организираше НВО "МОСТ".

"Правото на глас не е преносливо право. Никој нема право да гласа за друг. Никој нема право да гласа за член на семејството или да гласа за целото семејство. Таквиот чин на гласање, на семејно гласање, претставува груба повреда на елементарното демократско човеково

право на глас. Секој кој ќе се обиде да гласа за друг ќе се соочи со казна затвор од најмалку 3 години, што е пропишано во Кривичниот законик на РМ", вели министерот Михајло Маневски.

Со приближувањето на новиот изборен циклус, локалните и претседателски избори, кои треба да се одржат на 22 март во Република Македонија станува многу интересно во земјава, бидејќи меѓународната заедница, преку нејзините претставници во Скопје, продолжува со притисок врз лидерите на македонските партии. Од нив се бараат фер и демократски избори, затоа што ова е последната шанса нашата држава да се приближи до Европската унија и до НАТО.

Имено, од преодната оценка на ОДИХР и на ОБСЕ ќе зависи нашето влегување во ЕУ. Поради ова, домашните фактори не смеат да направат грешка и затоа се организираат разни семинари, обуки итн. кои се помогнати од страна на меѓународни фондации или влади.

Заменик-директорот на Регионалното биро за Европа и Заедницата на независни држави на УНДП, г-ѓа Џихан Султаноглу, посочи дека целта на една демократија е да овозможи секој граѓанин индивидуално да учествува во процесите на одлучување за јавните прашања, кои го засегаат неговиот живот. Тоа е случај и со правото на избор, односно правото на еден глас, кое деновиве се разгледуваше на Семинарот за спречување на семејното гласање и гласањето во име на друг.

"Еден од најважните моменти при кои граѓаните ја санкционираат работата на политичарите е преку одржување вистински слободни и фер избори. Вистин-

ската демократска практика покажа дека имплементацијата на овој принцип подразбира почитување на индивидуалниот избор, односно глас, кој преку стриктното гарантирање го штити правото на слободно и тајно гласање. Затоа, принципот 'еден гласач, еден глас' преку практикувањето на тајноста на гласањето, без ексцесивен притисок од страна на политичките партии, пријатели, па дури и членови на семејството, е основа на демократијата. Препознавајќи го значењето на овој факт, изминатите години УНДП беше суштински ангажиран во поддржувањето на националните напори за зајакнување на младите демократии", истакна Султаноглу.

Високата претставничка на УНДП, исто така, ја потенцира важноста на овие избори за иднината на земјата.

"Претстојните избори навистина ќе претставуваат лакмус-тест за ефективност на нашите напори. За да постигне успех, сите релевантни страни во изборниот процес, од кои многумина денес се присутни, мораме да вложиме напори за подобрување на состојбите во однос на семејното гласање во име на друг. Во текот на идните два месеца потребна е цврста и конкретна акција, и тоа од страна на сите инволвирани страни. Сепак, клучна активност е покажување на одлучно и цврсто лидерство на партиите во заложбите нивните политички приврзаници да го почитуваат индивидуалното право на глас", изјави регионалниот директор на УНДП.

ОДГОВОРНОСТА НЕ СМЕЕ ДА ПАДНЕ ВРЗ ГРБОТ НА ЧЛЕНОВИТЕ НА ДИК

ЕСТ ЗА МАКЕДОНСКАТА РАТИЈА

ДЕМОКРАТСКИ КАПАЦИТЕТ

"Правото на глас е лично право на секој граѓанин - истакнува министерот за правда, Михајло Маневски - кој се здобил со тоа право, а е во согласност со Уставот на РМ и со Изборниот законик. Правото на глас не е преносливо право. Никој нема право да гласа за друг. Никој нема право да гласа за член на семејството или да гласа за целото семејство. Таквиот чин на гласање, на семејно гласање, претставува груба повреда на елементарното демократско човеково право на глас. Секој кој ќе се обиде да гласа за друг ќе се соочи со казна затвор од најмалку 3 години, што е пропишано во Кривичниот законик на РМ. Во член 161 се говори дека тој кој на избори или на гласање ќе гласа наместо друг, или ќе гласа за повеќемина ќе се казни со затвор од најмалку 3 години. Тоа значи дека ваквата казна може да биде и до 15 години. Зошто ова ви го напомувам? Поради тоа што Република Македонија и државните надлежни изборни органи, кои се задолжени за изборниот процес, се должни да преземаат ефикасни мерки и средства за фер и демократски избори. Истите кои ќе ги повредат прописите, кои се однесуваат на гласањето, ќе се соочат со одредени санкции кои ги пропишува законот. А, кои надлежности ги имаат надлежните државни органи? Во Изборниот законик одредени овластувања има и ДИК,

"Верувам дека граѓаните на Македонија силно ја поддржуваат и веруваат во демократијата и посакуваат да живеат во успешна демократија. Изборите во Македонија оваа година се момент од критичко значење за државните органи, политичките партии и кандидати и особено гласачите да инсистираат Македонија да има фер и слободни избори", изјави Томас Навратил, претставник на американската Амбасада.

СЕМИНАРОТ "ЕДЕН ГЛАСАЧ, ЕДЕН ГЛАС" ПРЕТСТАВУВА НАЈГОЛЕМ ИЗБОРЕН ПРЕДИЗВИК ЗА ГЛАСАЧИТЕ

која може да покренува одредени казни постапки за другите органи, кои се задолжени за изборниот процес", напомува министерот.

Според него, Република Македонија има демократски капацитет да спроведе демократски и фер избори.

"Владата на РМ во целост ги спроведе препораките на ОДИХР и на ОБСЕ, кои беа содржани во извештајот за парламентарните избори во јуни 2008 година. Тие препораки се преточени во измените и во дополнувањата на ИЗ. Овие измени се донесени со консензус од страна на сите релевантни политички партии во РМ.

Исто така, и амандманот на член 81 од Уставот на РМ, со кој е намален прагот на гласање за избор на претседател на РМ, во вториот изборен круг на 40 отсто е резултат на консензус. Мислам дека со заокружувањето на оваа правна рамка со функциите кои ги имаат надлежните државни органи, и сè што правиме во овој временски период, ги напреднаа изборните активности", оценува Маневски, додавајќи дека со процесот на собирањето потписи, увидот во Избирачкиот список, формирањето на изборните органи и нивната едукација, претставува еден широк демократски потенцијал, кој е во функција на одржување фер и демократски избори.

СТРОГИ СТАНДАРДИ

Во чест на меѓународниот ден на изборите, претседателот на Државната изборна комисија, Александар Новаковски, одржа прием, на кој се осврна на подготовките за претстојните локални и претседателски избори.

"Се собираме овде за да го одбележиме Светскиот ден на изборите, односно да го прославиме светскиот ден на демократијата, бидејќи изборите претставуваат врв на современите цивилизационски вредности. Но, би се навратил само

неколку години наназад, за да потсетам дека во септември 2005 година експертите од цел свет се собраа на Третата глобална конференција на изборната администрација во Унгарија. Тогаш се донесе одлука првиот четврток во овој месец да се одбележува како Светски ден на изборите. Тоа го направија затоа што голем број меѓународни договори поврзани со изборите се потпишани токму во февруари.

Нема да претставува никаква новина ако кажеме дека правото на глас е неотуѓиво право во демократскиот свет. Ние во Република Македонија сметаме дека неповратно се движиме во таа насока. При тоа сме свесни дека не сме ги достигнале високите и строги европски стандарди, кои се развивале во подолг временски период. Знаеме дека на тој пат треба да отстраниме повеќе проблеми и пречки. Пред сè, треба да се надмине појавата на семејно и групно гласање, појавите на насилство на некои гласачки места и други забележани слабости. Ние, како ДИК, правевме и правиме сè изборите да претставуваат празник на демократијата. Сепак, цениме дека сме исправени пред голем испит, кој наскоро нè очекува, на 22 март годинава. Меѓутоа, имајќи го предвид искуството на изборните органи, подобрувањата на законските одредби, но и вкупниот амбиент кој се создава во државава, уверени сме дека Македонија има сила да спроведе избори какви што посакуваат граѓаните на нашава држава и сите наши пријатели во светот.

Ние, како Државна изборна комисија вложуваме труд и знаење, во рамките на нашите законски надлежности да организираме и да спроведеме слободни, фер и демократски избори. Очекуваме, големиот испит - претседателските и локалните избори - да го положиме со висока оценка сите ние - Државната, општинските изборни комисији и избирачките одбори, надлежните државни органи, граѓаните, политичките партии - со

ТОМАС НАВРАТИЛ, ПРЕТСТАВНИК НА АМЕРИКАНСКАТА АМБАСАДА ВО СКОПЈЕ, ДАРКО АЛЕКСОВ, ИЗВРШЕН ДИРЕКТОР НА НВО "МОСТ" И ЕВРОДИПЛОМАТОТ ЕРВАН ФУЕРЕ

еден збор Република Македонија. Исто така, ја поздравуваме поддршката која ја добиваме од меѓународните организации и институции, бидејќи сме убедени дека наша и нивна цел е изборите да бидат фер и демократски. Тоа значи сите граѓани да го остварат своето право на слободно изразување на својата волја, а резултатите да бидат неспорни. Во изминатите неколку изборни циклуси ДИК и изборната администрација добија позитивни оценки за тоа како ги организираше и ги спроведуваше изборите. Но, и овој пат сакаме такви оценки да добијеме сите во нашава држава. Би укажал дека, доколку во процесот на изборите попусти макар и една алка, последиците од неуспехот ќе ги тргиме сите - граѓаните на Македонија, без исклучок на националната, половата и верската припадност. Јас сум оптимист дека имаме капацитет да успееме во заедничката цел - да организираме фер и демократски избори. Доколку успееме во тоа верувам дека идната година повторно ќе се собереме и ќе можеме да констатираме дека Република Македонија изодила историски чекори на нејзиниот пат кон приклучувањето во НАТО и во Европската унија", истакна Александар Новаковски, претседател на ДИК.

САМОДОВЕРБА НА ГРАЃАНИТЕ

"Претстојните избори во Македонија се од исклучително значење за да се поправи впечатокот од минатогодишните, кои беа обележани со нерегуларности и со насилства. Тие ќе бидат можност за граѓаните, за политичките лидери и за државата да демонстрираат не само капацитет, туку и способност да спроведат фер и демократски избори, како и политичка волја за нивна успешност", изјави евроамбасадорот Ерван Фуере на прес-конференцијата, која по повод меѓународниот ден на изборите ја организираше НВО "МОСТ".

Евроамбасадорот потенцира дека изборите се важни не само затоа што ќе

бидат тест за државата во процесот на приклучувањето во ЕУ, туку и поради самовербата на граѓаните.

"За тоа да се постигне ќе биде многу важно во текот на кампањата партиите да се однесуваат на отворен и неконфронтирачки начин ниту, пак, во текот на кампањата со своето однесување да се обидуваат да создадат атмосфера на судир, или на напнатост", оцени Фуере нагласувајќи дека од политичките партии се очекува цивилизирана и отворена дебата.

"Со ова ќе се обезбеди граѓаните без страв да одат на гласачките места", изјави дипломатот, кој е задоволен од работата на ДИК и на Советот за радиодифузија.

Фуере најави дека претседателските и локалните избори, кои треба да се одржат на 22 март, ќе бидат следени од голема меѓународна набљудувачка мисија.

Претставникот на Амбасадата на САД, Томас Навратил, ги повика политичарите и граѓаните на РМ на одржување слободни, фер и демократски избори, кои се од критично значење за Македонија.

"Верувам дека граѓаните на Македонија силно ја поддржуваат и веруваат во демократијата и посакуваат да живеат во успешна демократија. Изборите во Македонија оваа година се момент од критичко значење за државните органи, политичките партии и кандидати и особено гласачите да инсистираат Македонија да има фер и слободни избори", изјави Навратил, претставник на американската Амбасада.

Тој потенцираше дека САД сакаат да ја видат Македонија како полноправен член на евроатлантската заедница, но како напредна мултиетничка држава, каде сите граѓани имаат правична можност да ги остваруваат своите цели.

Извршниот директор на МОСТ, Дарко Алексов, изјави дека на претстојните претседателски и локални избори оваа граѓанска асоцијација ќе ги следи со повеќе од 3.500 набљудувачи, а во двата круга ќе бидат покриени 65 проценти од гласачките места.

"Овие избори мора сериозно да бидат сфатени од сите учесници во процесот. Ставањето акцент на тоа дека само

доколку нема насилство изборите ќе бидат оценети како демократски, не е точно. Точно е дека не смеа да има насилство, исто како што е точно дека процедурата на процесот мора да биде комплетно испочитувана и во согласност со меѓународните стандарди, доколку сакаме да добијеме позитивна оценка", изјави извршниот директор на МОСТ.

Тој апелираше до сите учесници во овој процес дека претстојните избори мора да бидат спроведени во фер и демократска атмосфера, без закани и заплашување и со доследно почитување на Изборниот законик.

ФУЕРЕ КАЈ АНТИ-КОРУПЦИОНЕРИТЕ

Евроамбасадорот Ерван Фуере се сретна и со првиот човек на Државната комисија за спречување на корупцијата, Мирјана Димовска, и притоа оцени дека сите досегашни изборни процеси во Македонија биле поврзани со коруптивни случаи и коруптивни активности. Според Фуере, трите надлежни институции, Државната изборна комисија, Државната комисија за спречување на корупцијата и Советот за радиодифузија, треба да координираат и заедно да работат за да ги спречат ваквите активности.

"Државната комисија за спречување на корупцијата спроведува многу активности. Добро е препораките и забелешките кои доаѓаат да бидат препознати од повеќе жители и фирми за да се воздржат од било какво мешање со корупцијата", изјави Фуере по средбата.

"Сакам да ја нагласам важноста на препораките во извештаите од страна на антикорупциската комисија и формално да ги охрабрам сите јавни институции, кои се надлежни, поврзани со изборниот процес да одбегнуваат било какво вклучување, со цел да добијат било какви лични придобивки", истакна Фуере.

Фуере уште еднаш апелираше до сите политички партии да ги почитуваат правните законски одредби, кои се содржани во законодавството и да ги почитуваат пораките на мисиите на ОБСЕ, ОДИХР, кои се однесуваат на финансирање на политичките партии или изборите.

"Во сите извештаи на Европската комисија за напредокот на земјата, корупцијата беше забележана како сериозен проблем, кој се појавува во земјата. Ги охрабруваме сите институции да обезбедат нулта толеранција за корупцијата", нагласи Фуере заокружувајќи ја својата дипломатска работа во врска со меѓународниот ден на изборите.

Тоа укажува дека меѓународниот фактор интензивно притиска да се одржат фер и демократски избори во Македонија. Но, останува прашањето дали македонските политичари се свесни во каков ризик се пуштаат доколку не ги почитуваат забелешките кои ни ги испраќа меѓународната заедница преку своите претставници во Скопје.